

Nem kellett volna megindulnia a Várhegyoldalnak, ha...

Súlyos mulasztások okozták a néhány év előtti hegycsuszamlást

Szóról-szóra igaz: felülről lefelé épül egy ház Budán, a Lovas úton.

A régi, egyemeletes épület a töszomszédságában van azoknak a házaknak, amelyek alatti megmozdult a föld, életveszélyessé vált a bennük való lakás és még olyan lakót is ki kellett az egyikből lakoltatni, aki éppen akkor magja volt a magyar kormányának. Sokat írtak erről néhány évvel a lapok, úgynevezett szenzáció volt. „*Csúszik a Várhegy!*” — írták az újságok, összeomlással fenyegetnek a veszélyes hegylejtőn épült házak. Hatósági emberek és szakértők hosszú hónapokon át törték a fejüket, miért ingott meg a talaj a házak alatt, miért repedtek meg a falak ölnyi táítongó résekkel, mintha földrenség veszedelme szakadt volna a Lovas út és Lógodi utca békés, csendes, nyugalomhoz szokott lakóira.

Tudós geológusok vizsgálták meg és tanulmányozták a föld rétegződését, összetételét, minőségét. Szakvélemények és jelentések futottak össze döntő tényezők kezébe, amíg végre rájöttek arra, hogy a hiba nem a mi drága jó magyar földünkben van, hanem ott, ahol mindjárt keresni kellett volna, az emberekben. És itt, ezeknél a meglazult, alapjukat veszített és majdnem összeomlott házaknál is emberi gyarlóság volt az igazi „fennforgó” ok. Nem ismerték, nem vizsgálták meg a talajt, amelyre építettek. Valósággal a levegőbe építettek. Még azok is, akik saját maguknak építettek, rosszul szolgálták ki magukat.

Nem mi állítjuk mindezt, hanem egy közismert előkelő fővárosi kereskedő, aki szintén megégette a kezét ezeknél a különös hegyoldali építkezéseknél. A veszélyes zóna egyik háztulajdonosával, *Bérczy Gyulával* beszélgettünk erről a kérdéstről, maga is mérnökember és tagja

a *Palatinus* tudományos társaságnak, amelynek helyisége a József nádor műegyedtemen van és elnöke *dr. vitéz József Ferenc* királyi herceg.

— Ez a kérdés — mondta *Bérczy Gyula* — még mindig nem jutott el a nyugvópontig. Pörösködések révén — van per amely már kilenc év óta folyik — a bíróság is hallatni fogja döntő szavát. Hogy tisztábban lássunk, ismerni kell ennek az ügynek a genézisét.

— Volt egy telkem a Lovas út és Lógodi utca közötti hegyoldalon. Szerettem volna rajta házat építeni, de nem volt rá pénzem. Felosztottam a telket négy parcellára, hármát eladtam egy építési vállalkozónak, olykép, hogy nem fizet érte semmit, hanem a vételár értékének megfelelően, a megmaradt negyedik parcellán megépíti az egyemeletes kis házat. Így indult meg itt az építkezés.

— Egymásután épültek fel a házak, köztük az enyém is. *Egy szép napon észrevettem, hogy a falakat borító tapéta több helyen elszakadt.* Nem volt nehéz megállapítanom, hogy a hiba nem a tapétában van, hanem a falakban, amelyek egyre jobban repedeztek. Ekkor jutottak eszembe *Ligeti Béla* műépítész szavai. Régi lakója a Lovas útnak és egyik legalaposabb ismerője a várhegyi tájviszonyoknak. Ő figyelmeztetett, hogy az építkezésnél itt nagyon kell vigyázni az alapozási munkálatoknál. A Lógodi utcára lejtősödő részekben le kell menni a fundamentummal a szilárd őstalajig, amely egy szinten van a Lógodi utca szintjével.

— Sajnos, későn jutott tudomásomra a *Ligeti* figyelmeztető szavainak igazságra. Elhatároztam, hogy megszilárdítom oly nagy áldozat árán megépült kis házat. Alátámasztom, de nem úgy, mint a mozgó asztal szokás, a lába alá helyeztet fadarabbal. A nagy szakértelem és körültekintést igénylő munkával *Fischer Tibor* mérnököt, az egykori birkozó világbajnokot bíztam meg, aki vállalta, hogy megbirkózik ezzel a feladattal is.

— Az ő hozzáértő irányításával indult meg elsőbben a nem is annyira építkezés, mint inkább bányászati és kohászati munka. A „tárna” kapuja a kis házmeisteri lakás volt a Lógodi utcára néző oldalon. Itt kezdődött az emberfeletti munka. A kibányászott porhanyós föld elszállítását után megmaradt üregeket *Fischer Tibor* vasbeton falakkal látta el. Egyik szabályos betonfalú, betonmennyezetű térsg a másik után keletkezett és lassanként kialakult a földszint alatt egy egész traktus, úgy, hogy kívülről a régi egyemeletes ház már kétemeletesnek látszott. Az is volt. Így mentünk le szakaszról szakaszra, kibányászva egymás alá rakott téglákkal az ür felett szinte szabadon lógó háztartó pilléreket. Így alakult lassankint a földszint alatt egy másik trak-

tus, úgy hogy az egyemeletes ház háromemeletivé vált, amely egyszerűen felülről lefelé épült meg. *Fischer* építész addig ment mindig lejjebb és lejjebb, míg megtalálta az őstalajt, azt a szilárd alapot, amelyre akár hatemeletes bérkaszárnát is rá lehet építeni.

Kíváncsiak voltunk erre a különleges, eredeti építkezésre. Azt már megszoktuk, hogy lesüllyedt házakát, templomokat felhozták a megmagasodott szintre, sőt még ennél feljebb is, mint ez a fűtcai Flórián templommal történt. Hogyan történik ez, gondoltam, amikor lefelé kell vinni egy házat?

Ismert arc fogad a helyszínen: *Fischer Tibor*, az első magyar világbajnokok egyike siet elibénk. No: könnyű lesz a dolgunk. De szófukar. Sőt ennél is több: nem nyilatkozik a saját nehéz munkájáról, annál beszédesebb azonban a pallérja. Értelmes, minden szavát megfontoló ember ez a derék magyar munkás.

— Sok hibát követek el itt, kérem — magyarázza. — A pillérekre alul vasbeton papucsot húztunk, hogy meg tudjanak állni. Nagy baj volt az is, hogy a körkerítés falát használták fel alapnak s erre húzták rá a házat. Nagy óvatossággal kellett ezt a régi kerítést megerősíteni és ezzel megszilárdítani a Lovas út frontot.

Élvezettel hallgatjuk *Simon István* szavait és közben lehetetlen el nem gondolni azon, hol voltak a hivatalos ellenőrző körök akkor, amikor itt annak idején megindultak az építkezések? Mert mindaz, amire egy józangondolkodású pallér is rájön, hogyan kerülhet le az illetékes tényezők figyelmét? Miért kellett előbb megindulni a hegynek? Ilyen nagyfontosságú, emberi életet és vagyont fenyegető ügyekben mégis jaltán Mohamednek kellett volna elindulnia a hegyhez és nem megvárni, míg a hegy indul el...

Zenés esték a Városmajorban

Minden szerdán este népvándorlás indul a Városmajorba. Csillogó szemű emberek izgatottan várják a percet, amikor a fővárosi tízoltózenekar elkezd hangversenyét. A szó legnemesebb fogalmazásában kell érteni a kifejezést, hogy hangverseny, mert amit a tízoltózenekar produkál, az valóságos művészi élményt jelent a közönség számára. A katonazenekarok fegyelme és a művészi játék legfinomabb megnyilvánulásai egyesülnek a tízoltók zenekarának játékában. *Magyar László* karnagy büszkeséggel könyvelheti el azt a fergeteges tapsot, amelyet a városmajori közönség részéről a szerdai estéken kap.

primor

**Életét,
nyugalmát,
vagyonaát
védi a jó drótkerítés**

Készíti:

Hutter és Schrantz r.t.
Budapest, X., Gyömrői-ut 80.

Városi mintaraktár:
V., Vilmos császár-ut 63.